

Nota

Programma van maatregelen

TIELT - RAMESTRAAT (prov. West-Vlaanderen)

Auteur: Lobke DECROCK
Redactie: Siel LEEMANS

Projectcodes: 2024I351

- **Administratieve gegevens**

Erkend archeoloog	Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Redactie:	Siel Leemans
Locatiegegevens	Tielt Ramestraat
Kadastergegevens	Tielt afdeling 1, sectie K, perceel 803P
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied	X: 76885.54, Y: 188066.92 : X: 76927.88, Y: 188081.80
Proefsleuvenonderzoek	2024I351
Proefsleuvenonderzoek, datum	5/02/2025
Relevante termen thesauri	Tielt, vooronderzoek, proefsleuvenonderzoek
Alle betrokken actoren:	Siel Leemans (projectleider), Lobke Decrock (veldwerkleider, archeoloog). Kylia Verhaevert (archeoloog).
Contact:	archeologie@monument.be; T: +32 51 31 60 80

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (projectcode 2018H81)¹

- **Resultaten vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (projectcode 2018H81)²

➔ Zie verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (projectcode 2024I351)³

¹ De Gryse J., Thys C. & Willaert A., 2018, <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9149>

² De Gryse J., Thys C. & Willaert A., 2018, <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9149>

³ Decrock L., 2025.

- **Inleiding**

Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Tielt Ramestraat werd na een uitgebreide bureaustudie een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Onderhavige nota is het programma van maatregelen na het proefsleuvenonderzoek (2024I351).

Op basis van de bureaustudie en het proefsleuvenonderzoek kan een uitgebreide archeologische interpretatie worden opgemaakt voor het onderzoeksgebied.

Figuur 1: Situering van het projectgebied op een recente luchtfoto (Bron: Geopunt.be).

- **Volledigheid van het vooronderzoek**

Tijdens het bureauonderzoek (2018H81)⁴ werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen. Al deze elementen samen maken dat het plangebied een zekere archeologische waarde kan hebben en dat de gegevens van een archeologisch onderzoek kunnen leiden tot een kennisvermeerdering over de al dan niet aanwezige menselijke activiteiten op het terrein en de omliggende gebieden in het verleden. Gezien de ligging van het projectgebied in de historische kern van de stad Tielt werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven en -putten voorgesteld als de meest aangewezen methode.

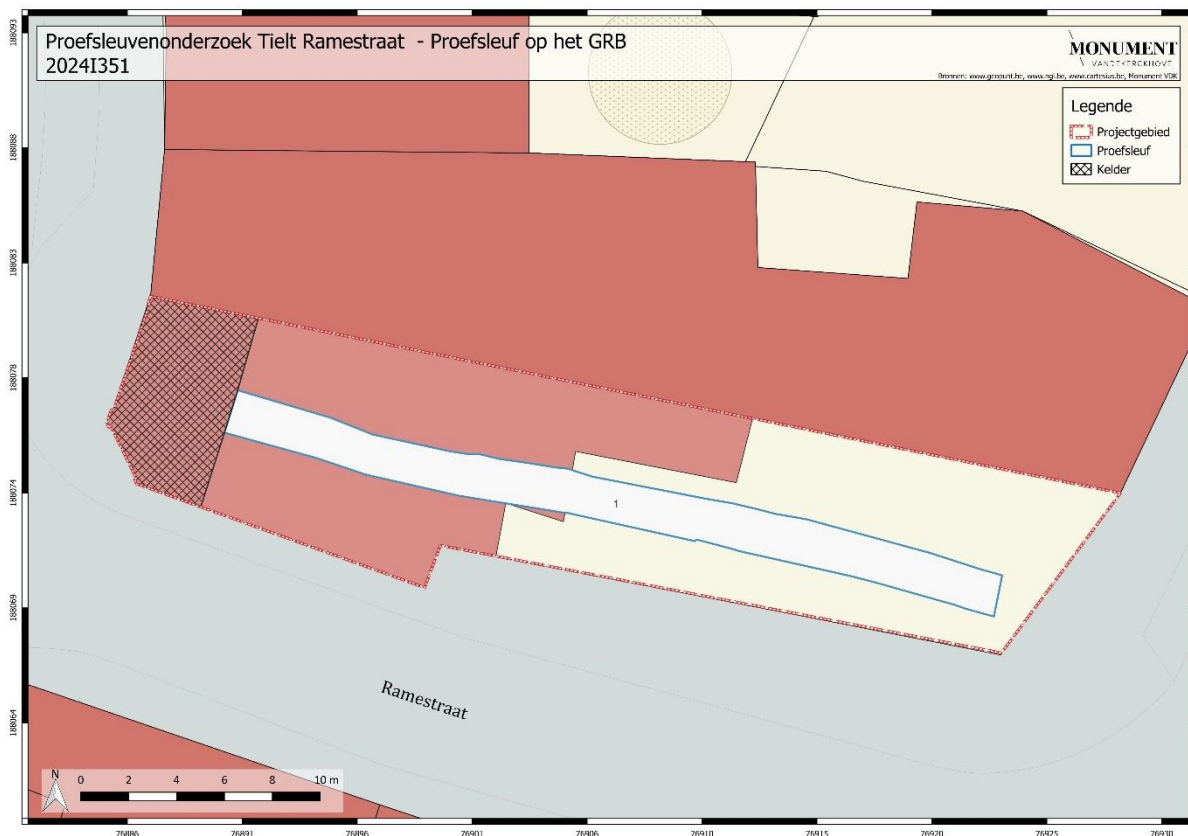
Na de af- en uitbraakwerken werd het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op 5 februari 2025. Gezien de werkelijke ligging van de kelder niet overeenkomt met deze van de geleverde plannen uit de archeologienota, kon de proefput in het westen, conform het programma van maatregelen, niet worden uitgevoerd.⁵ De zone ter hoogte van de kelder, die ca. 1,68m-mv diep zit, is volledig verstoord. De geplande proefsleuf kon wel worden uitgevoerd. Deze werd bovendien in westelijke richting verlengd tot aan de kelder om een zo volledig mogelijk beeld van het bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksgebied te verkrijgen.

Er werd dus 1 lange proefsleuf uitgegraven met een oost-west oriëntatie. De proefsleuf is ca. 1,80m breed en ca. 33m lang. Via de beschreven methodiek werd in totaal 59,01 m² verdiept tot op het archeologisch relevante niveau (zie onderstaande tabel). Dit betekent dat zo'n 18,57% van het projectgebied archeologisch (317,72 m²) werd getoetst. Rekening houdend met de verstoring door de kelder in het westen van het onderzoeksgebied, die ca. 35 m² van de zone bezet, wordt dit als ruim voldoende geacht om een correcte evaluatie te kunnen maken van het archeologisch potentieel van het terrein.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek konden in totaal zo'n 7 grondsporen geregistreerd worden. Het ging hierbij om 4 lagen en 3 kuilen.

⁴ De Gryse J., Thys C. & Willaert A., 2018, <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9149>

⁵ De Gryse J. & Van Goidsenhoven W., 2018, <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9149>

Figuur 2: Situering proefsleuf binnen het plangebied.

- **Aanwezigheid en waardering van een archeologische site**

Op basis van de bureaustudie en het proefsleuvenonderzoek kan een uitgebreide archeologische interpretatie worden opgemaakt voor het projectgebied.

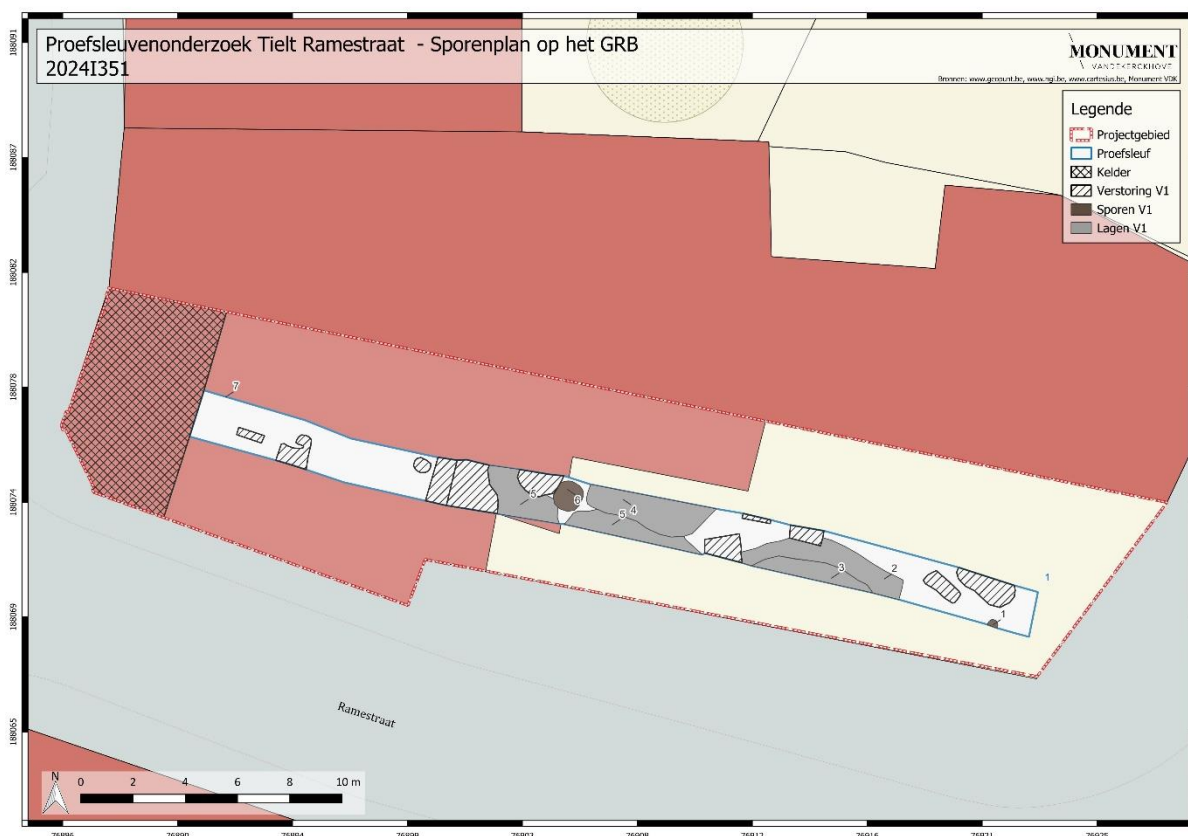
Het projectgebied is situeert zich in de stadskern van Tielt. Tielt is een centraal gelegen stad in de provincie West-Vlaanderen. Deze is gesitueerd tussen de steden Roeselare en Deinze, en ca. 25km ten noorden van Kortrijk. Het plangebied is omgeven door de Kortrijkstraat ten westen, de Ramestraat ten zuiden en het Rameplein ten oosten. De dichtstbijzijnde waterweg is de Poekebeek op ca. 700m ten noordwesten van het gebied. Het terrein was voorheen quasi volledig bebouwd. Momenteel ligt het terrein braak. Het projectgebied ligt in het zandlemig Vlaanderen op de oost-west gerichte cuestasrug van Tielt. Hoogtes lopen tussen ca. +47,5m TAW tot ca. +49m TAW richting het zuidoosten. In het onderzochte gebied komt volgens de bodemkaart volgende bodemtype voor: OB. Dit betekent dat het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens kan gewijzigd of vernietigd is. De gebieden rondom de stadskern staan gekarteerd als nat tot droog zandleem.

Gezien de ligging van het projectgebied in de historische kern van de stad Tielt werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven en -putten voorgesteld als de meest aangewezen methode.

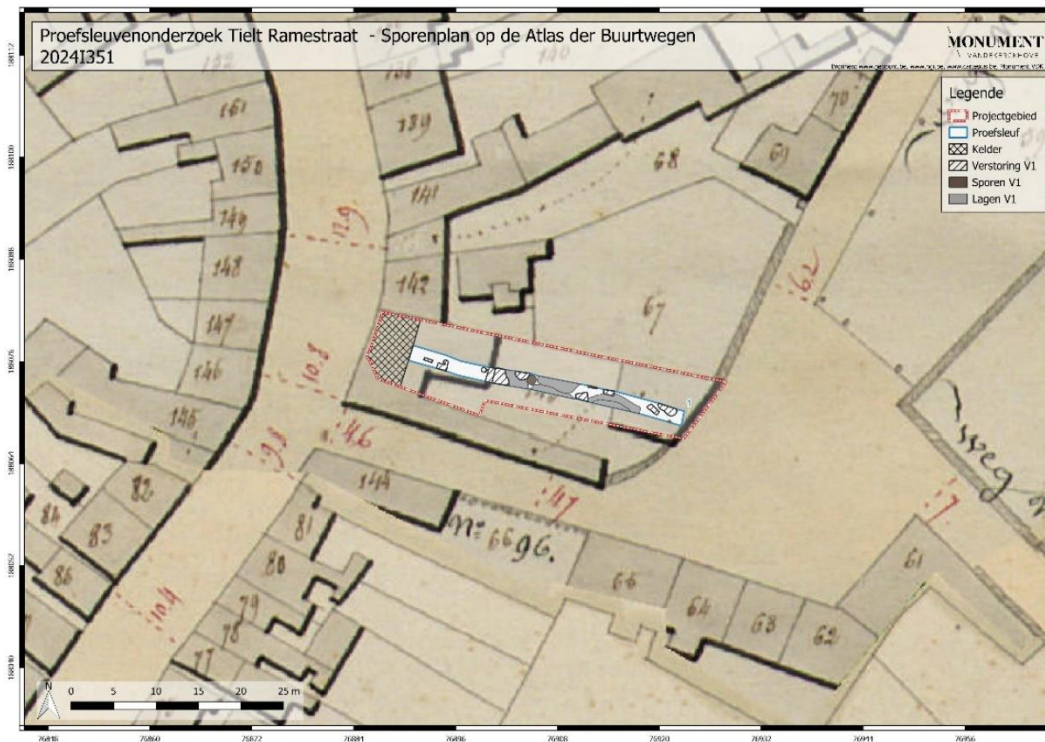
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 7 grondsporen geregistreerd worden. Het gaat hierbij om 4 lagen en 3 kuilen. Een kuil kan mogelijk als paalspoor worden geïnterpreteerd. De vondsten uit het spoor dateren het paalspoor grofweg in de middeleeuwen.

De sporendensiteit op het terrein is laag tot matig. De verstoringsgraad is daarentegen hoog. Algemeen is het terrein ook afgetopt door recente bouwactiviteiten. Op basis van historisch kaartmateriaal kan gesteld worden dat het terrein zowel in het oosten als westen bebouwd was vanaf de 19de eeuw. Voor de 18de eeuw lijken het centrale en oostelijke deel eerder overeen te komen met het achtererf van bebouwing langs de Kortrijkstraat. Mogelijk is het aangetroffen paalspoor hieraan te linken. De overige sporen en lagen kunnen op basis van hun vormelijke kenmerken en vulling gedateerd worden tot de Nieuwe/Nieuwste Tijd. Er werden geen vondsten gerecupereerd waardoor een datering niet voorhanden is. De vele verstoringen (cfr. kelder) en mogelijk ook e modernere lagen en kuilen hebben potentiële oudere sporen vernietigd.

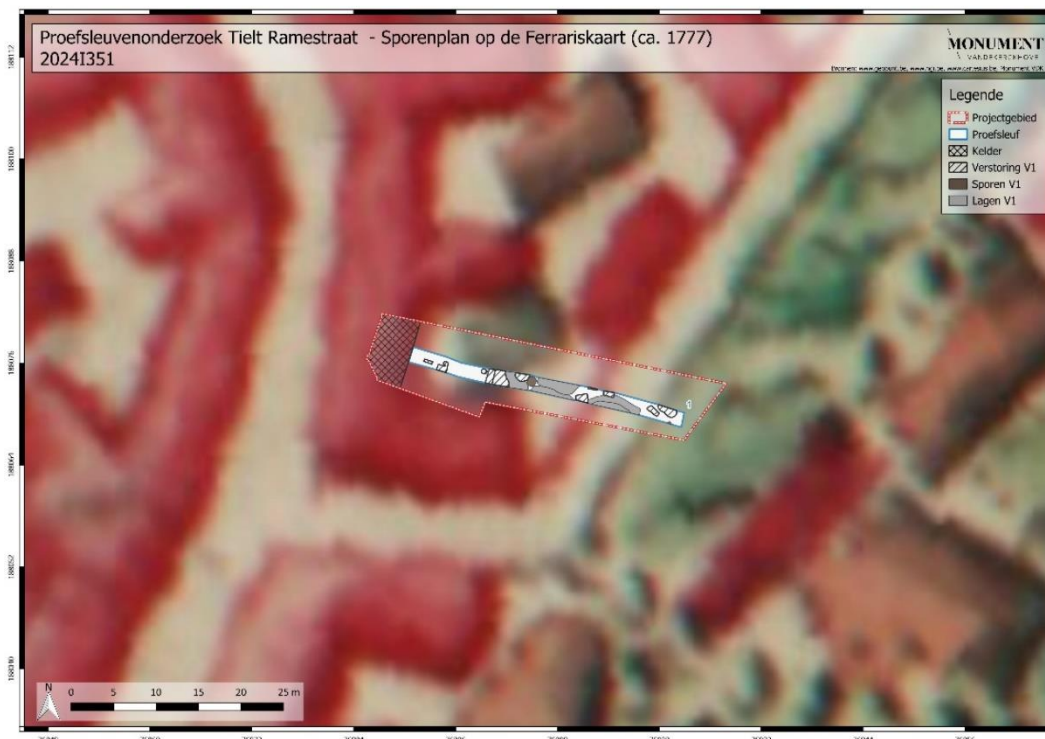
Tot slot wijzen de resultaten van het proefsleuvenonderzoek op een totale versterking van het bodemarchief in het westen van het onderzoeksgebied, onder meer door de aanleg van bebouwing en een kelder langs de Kortrijkstraat.

Figuur 3: Sporenplan op het GRB (bron: geopunt).

Figuur 4: Sporenplan op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840; © Geopunt).

Figuur 5: Sporenplan op de Ferrariskaart (ca. 1777; © Geopunt).

- **Impactbepaling en bepaling van de maatregelen**

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd ca. 18,57% van het projectgebied onderzocht. Het bracht een lage sporendensiteit en een hoge verstoringsgraad ter hoogte van het projectgebied aan het licht. Hoewel er enkele archeologische sporen werden aangetroffen – met name een paalspoor daterend tot de middeleeuwen en enkele lagen en kuilen gerelateerd aan de Nieuwe /Nieuwste Tijd – werd er geen relevante en uitgebreide sporensite aangetroffen ter hoogte van het projectgebied. Overigens dient er ook rekening gehouden te worden met de beperkte beschikbare oppervlakte van het terrein. Wanneer rekening gehouden wordt met een veiligheidsbuffer van zowel de straatzijde als de naastliggende hoogbouw is het potentieel voor kennisvermeerdering door middel van verder terreinonderzoek laag tot onbestaande. Verder vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkend opgraving wordt bijgevolg niet geadviseerd. Gezien de lage sporendensiteit en beperkte vondsten gerelateerd aan een archeologische context is er eveneens geen verdere kenniswinst voor verdere verwerking. Er dienen dus geen bijkomende maatregelen genomen te worden.

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bestaat uit het verkrijgen van inzichten omtrent de aan- of afwezigheid van een site ter hoogte van het onderzoeksgebied. De aangetroffen archeologische sporen/structuren zijn met uitzondering van één middeleeuws (paal)spoor allen te dateren tot de Nieuwe/Nieuwste Tijd. Dit wijst erop dat het projectgebied vermoedelijk reeds tijdens de middeleeuwen enig gebruik kende, maar vooral tijdens de Nieuwe/Nieuwste Tijden in ontwikkeling was. Op basis van historisch kaartmateriaal – Atlas der Buurtwegen – kan gesteld worden dat het terrein zowel in het oosten als westen bebouwd was vanaf de 19de eeuw (een verschil met het aanwezige 18de-eeuwse archtererf, supra), het merendeel van de aangetroffen sporen kan hier mogelijk ook aan gelinkt worden. De hoge graad van verstoring (cfr. kelder) en mogelijk ook de modernere lagen en kuilen hebben potentiële oudere sporen vernietigd.

Als gevolg van de afwezigheid van een relevante en uitgebreide archeologische site dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Daarnaast wordt wel gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed⁶.

⁶ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.